

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ա. Ա. Բարսեղյան/ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«12» սեպտեմբեր 2023թ.

ԱՍ/մ- 001 ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴԻԿԱ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

/Դասիչ, դասընթացի անվանում/

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.7 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.7 Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային
մարզումներ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Մանկավարժության մագիստրոս, ուսուցիչ

/բակլավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Արվեստի և սպորտի ամբիոն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

Առկա/հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

առկա- 1-ին կուրս, 1-2-րդ կիսամյակ

Դասխոս(ներ)՝

Վ. Նազարյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ - vaghinaknazaryan77@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	4
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	7
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	9
9.	Ուսումնառության մեթոդները	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	10
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	12
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	13
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	13
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	14
	12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	17
14.	Գնահատում.....	18
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	19
	14.2. Հարցաշար.....	20
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	22
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	24

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Սպորտային հետազոտությունների մեթոդիկա» դասընթացը նախատեսված է մագիստրատուրայի առաջին կուրսի ուսանողների համար: Այն ներառված է ուսումնական պլանի «Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներում»: Ուսումնասիրվում է առաջին և երկրորդ կիսամյակում:

Ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, բուհերում, սպորտային կառույցներում, ակումբներում, ֆեդերացիաներում, միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում, բուժական վերականգնողական կենտրոններում, հանրակրթական դպրոցներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և սպորտի, մանկավարժության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

1.1 Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել գիտահետազոտական աշխատանքների ելակետային դրույթներին և կառուցվածքին, որոնք հիմք են հանդիսանում գիտական թեմայի ճիշտ ընտրությանը, աշխատանքային պլանի կազմմանը, գրականության ուսումնասիրմանը: Ձևավորել գիտելիքների համակարգ, հետագայում գիտահետազոտական աշխատանքներ կազմակերպելու նպատակով սկսնակ հետազոտողի գիտահիմնադրման մասնագետների մոտ անցկացնելու համար:

1.2 Դասընթացի խնդիրներն են սահմանել գիտահետազոտական աշխատանքներին ներկայացվող պահանջները, գիտական հետազոտությունների մեթոդոլոգիան և մեթոդները:

- ✓ Ճանաչել օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հատազոտման մեթոդները և թեմայի կառուցումը
- ✓ Իրականացնել շարժողական ընդունակությունների թեստավորում,
- ✓ Կազմակերպել մանկավարժական գիտափորձ, փաստաթղթային նյութերի վերլուծություն անցկացնել չափումներ:

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

- ✓ Նախընտրել թեստերին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան նորագույն տեղեկատվական տեղեկագրի կիրառման ուղղությունները կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում, մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում:
- ✓ Ընտրել դասի / պարապմունքի անցկացման առավել ճիշտ մեթոդիկա, ելնելով նրա խնդիրներին:
- ✓ Ստեղծագործաբար կիրառել մասնագիտական կարողությունները և հմտությունները:
- ✓ Կանխատեսել ֆիզիկական կուլտուրայի և օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունների ժամանակակից ուղղությունները:

2. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

Տվյալ դասընթացն ուսումնասիրելուն զուգընթաց ուսանողը պետք է ուսումնասիրի և տիրապետի հետևյալ դասընթացները՝ սպորտային կողմնորոշում և ընտրություն, մարմնամարզություն, օլիմպիական կրթության համակրագ, ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի պատմություն, մանկավարժություն, հոգեբանություն, ֆ/կ-ի և սպորտի հոգեբանություն, ֆ/կ-ի և սպորտի մանկավարժություն:

3. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)² և /կամ կոմպետենցիաները.

«ՄՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ պատկերացում կկազմի սպորտային հետազոտությունների և նրա միջոցների վերաբերյալ,
- ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում սպորտային հետազոտությունների ազդեցության ոլորտի մասին,
- ✓ տիրապետի սպորտային հետազոտությունների հետագա զարգացմանը,

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- ✓ կտիրապետեն սպորտային հետազոտությունների մեթոդներին,
ուսանողը պետք է կարողանա.
- ✓ Սպորտային հետազոտությունների գրառման և կիրառման կարողություն,
- ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,
- ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում,
- ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն
- ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:

ուսանողը պետք է տիրապետի.

- մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու,
- նոր գաղափարներ առաջ քաշելու,
- որակի մասին հոգացություն,
- թիմում աշխատելու,
- գնահատման գործիքների կիրառելու և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Շնորհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- վերլուծման և համադրման ունակություն (ԳԿ 1)
- կազմակերպման և պլանավորման ունակություն (ԳԿ 2)
- հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ (ԳԿ 3)
- որոշումներ կայացնելու կարողություն
- տեղեկությունը կառավարելու ունակություն (ԳԿ 8)

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ 1)
- հետազոտություններ կատարելու ունակություններ (ՀԳԿ 2)
- սովորելու ունակություն (ՀԳԿ 3)
- նոր իրավիճակներին հարմարվելու կարողություն (ՀԳԿ 9)
- որակի կարևորության գիտակցում (ՀԳԿ 11)

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ✓ Բնական, ճշգրիտ և հիմնարար գիտությունների և այլ առարկաների, առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն **(ԱԿ -1),**
- ծանոթ լինի ժամանակակից սպորտային հետազոտությունների հիմնախնդիրներին և հայեցակարգերին, **(ԱԿ -2),**

- տիրապետի ընդհանուր սպորտային հետազոտությունների հիմնական բաժիններին(ՄԿ-3),
- տեղեկացված լինի ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, բնագավառի նորություններին, գիտական նվաճումներին(ՄԿ-4),
- ✓ իմանա տարիքային առանձնահատկություններին(ՄԿ-6),
- ✓ տիրապետի հիմնական սպորտային հետազոտությունների մշակման տեխնոլոգիաներին(ՄԿ-7),
- ✓ ծանոթ լինի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ժամանակակից հայեցակարգերին(ՄԿ-8),
- ✓ տիրապետի ինֆորմացիայի հավաքման, պահպանման և մշակման համակարգչային մեթոդներին(ՄԿ-9),
- ✓ վերլուծման և գնահատման կարողություններ(ՄԿ-10),
- ✓ մանկավարժական իրավիճակներն ու գործընթացները ըմբռնելու և օբյեկտիվ գնահատելու կարողություն(ՄԿ-11),
- ✓ ծագած տարաձայնությունները լուծելու կարողություն(ՄԿ-12),
- ✓ այլ անձանց հետ փոխգործակցելու, կոլեկտիվում նրանց հետ հաղորդակցվելու, տարբեր զարգացման և մտավոր մակարդակի տեր մարդկանց հետ համագործակցելու կարողություն(ՄԿ-13),
- ✓ մասնագիտական հարցերի շրջանակներում ընդունելի որոշումների հասնելու նպատակով բանակցություններ վարելու կարողություն(ՄԿ-14):

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«ՄՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵԹՈՂԻԿԱ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	8 կրեդիտ/240 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	
	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ
Դասախոսություն	32	
Գործնական աշխատանք	32	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք	32	
Ինքնուրույն աշխատանք	144	
Ընդամենը	240	
Ստուգման ձևը (ստուգաք/ընթացիկ քննություն)	ընթացիկ քննություն	

6. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների,

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Կտր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատոԳԿ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք:

8. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հրահանգների կազմում:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարաօլոմբ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	2		4		12
2	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	2		4		14
3	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	2		4		16
4	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոլոգիան և մեթոդները	2		4		14
5	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	2		2		14
6	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	4		2		16
7	Համալիր հսկողությունը սպորտում	4		2		14
8	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	6		2		14
9	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	4		2		16
10	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	4		6		14

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	32		32		144
----------	----	--	----	--	-----

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	ԷԴՓ- «Սպորտային հետազոտությունների մեթոդիկա»	2017թ.
2.	Մ.Ս. Պողոսյան. –Վիճակագրական մեթոդների կիրառումը ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային պատրաստության բնագավառում (ուսումնական ձեռնարկ)	Եր. 2006 Հեղ. Հրատարակություն
3.	Առաքելյան Վ.Բ ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային պատրաստության բնագավառների գիտական հետազոտությունների տեսական հիմունքները :	Երևան . / <<Սոս և Վոգա>>.-2001
4.	Եղիազարյան Ա.Դ. Գիտական հետազոտությունները սպորտում /ուս. Ձեռնարկ/:	Երևան .- <<Ջոքեր>>_ 1992թ
5.	Годик М.А. - Спортивная метрология: Учебник для институты физической культуры-	М. ФиС, 1988.-192с.
6.	Защиорский В.М. - Спортивная метрология: Учебник для студентов ИФК.	М.: 1982
1.	Մանուկյան Ռ.Ս., Ղազարյան Ֆ.Գ., Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդիկան.	Լենինական.- 1980թ.
2.	Մելիքսեթյան Ռ.Տ., Ղազարյան Ֆ.Գ., Ֆիզիկական կուլտուրայի տեսության ընդհանուր հիմունքներ.	Երևան,«Լույս».- 1987թ.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://ysu.am/files/sport.pdf	

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

11.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
I-II կիսամյակ				
1.	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
2.	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
3.	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
4.	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդական և մեթոդները	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդական և մեթոդները	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
5.	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	2	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
6.	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	4	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

7.	Համալիր հսկողությունը սպորտում	Համալիր հսկողությունը սպորտում	4	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
8.	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	6	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
9.	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	4	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
10.	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	4	Դասախոսական նյութեր, 1, 2, 5, 6,
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			32	

11.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹⁰
I- II կիսամյակ					
1.	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	2	Միավորային գնահատում: Վարժություններ	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-երի

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

				կատարում:	1.2.3.4
2.	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
3.	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
4.	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդիկան և մեթոդները	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդիկան և մեթոդները	2	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
5.	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
6.	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
7.	Համալիր հսկողությունը սպորտում	Համալիր հսկողությունը սպորտում	4	Միավորային գնահատում:	ՊԳ-1,2,3,4

				Վարժությունների կատարում:	ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
8.	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
9.	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
10.	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	4	Միավորային գնահատում: Վարժությունների կատարում:	ՊԳ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2, ԷԱ-1.2.3.4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			32		

11.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
-----	--------------------------------	-----------------------	--------------------------------	------------------------	--------------	-----------------------------

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

I-II կիսամյակ						
1.	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը	<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>	Մեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
2.	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը	<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>	Հոկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
3.	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները	<u>Ձեկույց</u>	Նոյեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
4.	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդիկան և մեթոդները	Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդիկան և մեթոդները	<u>Ռեֆերատ</u>	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
5.	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ	<u>Հարցազրույց</u>	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2

6.	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում	<u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u>	Մեպտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
7.	Համալիր հսկողությունը սպորտում	Համալիր հսկողությունը սպորտում	<u>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</u>	Հոկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
8.	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները	<u>Զեկույց</u>	Նոյեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2
9.	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում	<u>Ռեֆերատ</u>	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Գրավոր	ՀՏՊ-1,2,3,4 ԼԳ-1,2

10.	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:	<u>Հարցագրույց</u>	Նոյեմբեր Դեկտեմբեր	Բանավոր	ՀՏՊ- 1,2,3,4 ԼԳ-1,2
-----	---	---	--------------------	-----------------------	---------	---------------------------

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Դասախոսությունների, գործնական պարապունքների ժամանակ դիդակտիկ նյութերի, նկարների, ումումնագիտական տեսաֆիլմերի, զծապատկերների ցուցադրում:
Մարքեր, սարքավորումներ	Ուսանողի աշխատանք համակարգչի հետ:
Գործնական	Դասախոսական նյութեր, ինքնուրույն աշխատանք, սլայդների ցուցադրություն:
Այլ	

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

13.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

13.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է՝

1-ին կիսամյակում 2 ընթացիկ քննություն՝ մինչև 20-ական միավոր (գումարային մինչև 40 միավոր)/բանավոր:

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

2-րդ կիսամյակում 2 ընթացիկ քննություն՝ մինչև 20-ական միավոր (գումարային մինչև 40 միավոր)/բանավոր:

13.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը
2. Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը
3. Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները
4. Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոլոգիան և մեթոդները
5. Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ
6. Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում
7. Համալիր հսկողությունը սպորտում
8. Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները
9. Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում
10. Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված հարցեր.

1. Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը
2. Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը
3. Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները
4. Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոլոգիան և մեթոդները
5. Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված հարցեր.

1. Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում
2. Համալիր հսկողությունը սպորտում
3. Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները
4. Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում
5. Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:

13.4. Գնահատման չափանիշները¹⁵.

- Տեսական գիտելիքները –բանավոր:
- Գործնական աշխատանքները – բանավոր:

¹⁵ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

1-ին կիսամյակ – 4 կրեդիտ - 4 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 3-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 4-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր)/բանավոր:

2-րդ կիսամյակ – 4 կրեդիտ – 4 ստուգում (1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 1-ին ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 2-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 3-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր, 4-րդ ստուգում առավելագույնը՝ 10 միավոր)/բանավոր:

- Ինքնուրույն աշխատանքը – գրավոր/բանավոր:

1 ինքնուրույն աշխատանքի համար առավելագույնը՝ 20 միավոր:

**«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

**Մասնագիտություն՝ 011401.00.7 ՄԱՄՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

**Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.7 Ֆիզիկական դաստիարակություն և
սպորտային մարզումներ**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության մագիստրոս, ուսուցիչ

/բակլավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/մ- 001 ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴԻԿԱ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	8 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի քաշխումը	Լսարանային	96	Դասախոսություն	32
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	32
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	144		
Ընդամենը	240			
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել գիտահետազոտական աշխատանքների ելակետային դրույթներին և կառուցվածքին, որոնք հիմք են հանդիսանում գիտական թեմայի ճիշտ ընտրությանը, աշխատանքային պլանի կազմմանը, գրականության ուսումնասիրմանը: Ձևավորել գիտելիքների համակարգ, հետագայում գիտահետազոտական աշխատանքներ կազմակերպելու նպատակով սկսնակ հետազոտողի գիտահինֆորմատիվ մասնագետների մոտ անցկացնելու համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ պատկերացում կկազմի սպորտային հետազոտությունների և նրա միջոցների վերաբերյալ, ✓ տեսա-գործնական պարապմունքներում սպորտային հետազոտությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ✓ տիրապետի սպորտային հետազոտությունների հետագա զարգացմանը, ✓ կտիրապետեն սպորտային հետազոտությունների մեթոդներին, <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Սպորտային հետազոտությունների գրառման և կիրառման կարողություն, ✓ Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում, 			

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում, ✓ Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն ✓ Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ✓ որակի մասին հոգացություն, ✓ թիմում աշխատելու, ✓ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Ներածություն: Գիտահետազոտական աշխատանքների ընդհանուր բնութագիրը</p> <p>Թեմա 2. Գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպումը և պլանավորումը</p> <p>Թեմա 3. Գիտահետազոտական աշխատանքների ներկայացվող պահանջները</p> <p>Թեմա 4. Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդիկան և մեթոդները</p> <p>Թեմա 5. Թեստերը որպես շարժողական գործունեության հիմնական մեթոդ</p> <p>Թեմա 6. Նորագույն տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կրթական համակարգում և գիտական հետազոտություններում</p> <p>Թեմա 7. Համայիր հսկողությունը սպորտում</p> <p>Թեմա 8. Օրգանիզմի տարբեր համակարգերի հետազոտման մեթոդները</p> <p>Թեմա 9. Մրցակցական գործունեության հետազոտման ձևերը տարբեր մարզաձևերում</p> <p>Թեմա 10. Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի օլիմպիական շարժման գիտական հետազոտությունները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՆ</p> <p>ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ`</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով` առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)` առավելագույնը գումարային

40 միավոր,

- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+
«Գերազանց» (5)	91-95	A
«Գերազանց» (5)	86-90	A-
«Լավ» (4)	81-85	B+
«Լավ» (4)	76-80	B
«Լավ» (4)	71-75	B-
«Բավարար» (3)	67-70	C+
«Բավարար» (3)	62-66	C
«Բավարար» (3)	40-61	C-
«Անբավարար»	0-39	D
«Ստուգված»	40-100	S
«Չստուգված»	0-39	U

Գրականություն

Պարտադիր -ԷԴՓ- «Սպորտային հետազոտությունների մեթոդիկա»2017թ.
 Մ.Ս. Պողոսյան. –Վիճակագրական մեթոդների կիրառումը ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային պատրաստության բնագավառում (ուսումնական ձեռնարկ) Եր. 2006 չեղ. Հրատարակություն
 Առաքելյան Վ.Բ ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտային պատրաստության բնագավառների գիտական հետազոտությունների տեսական հիմունքները : Երևան . / <<Սոս և Վոգա>>.-2001
 Եղիազարյան Ա.Դ. Գիտական հետազոտությունները սպորտում /ուս. Ձեռնարկ/:
 Երևան .- <<Ջոքեր>>_ 1992թ
 Годик М.А. - Спортивная метрология: Учебник для институтов физической культуры-
 М. ФиС, 1988.-192с.
 Зациорский В.М. - Спортивная метрология: Учебник для студентов

	<p>ИФК. М.: 1982</p> <p>Լրացուցիչ-Մանուկյան Ռ.Ս., Ղազարյան Ֆ.Գ., Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդիկան. Լենինական.- 1980թ.</p> <p>Մելիքսեթյան Ռ.Տ., Ղազարյան Ֆ.Գ., Ֆիզիկական կուլտուրայի տեսության ընդհանուր հիմունքներ. Երևան, «Լույս».- 1987թ.</p>
--	--